

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ Н. Ненадовићъ.

ТЕЧ. VI.

Овай листъ излази Вторникомъ, Четврткомъ и Суботомъ на по табака. Цена му је за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. вр. сп. одъ врсте за један-путъ а 5 кр. сп. за тројпутъ.

№ 24

Мртва глава.

(Продужено)

„Имате право, ако је генералъ Марсо обећао, онъ ће сигурно и учинити“.

„Онъ је зацѣло обећао“.

„О, неумемъ вамъ казати, колико самъ вамъ признајемъ. А како вамъ је обећао, кажите!“

„Сасвимъ прости обећао је, да ће намъ бити на руци. Клеберъ поставио га је за врховногъ заповѣдника западне војске, и онъ ће се сутра на вече у Ванде-у кренути.“

„Сутра на вече! Па ми нећемо имати времена да се спремимо“.

„Нама ништа нетреба спремати се“.

„Како то? я не разумемъ“.

„Онъ ће вашегъ отца собомъ повести“.

„Мога отца повести съ републиканскомъ војскомъ?“

„Есть како свога секретара. Кадъ се наједанпутъ у Ванде-и види, да ће генералу Марсо-у свою племићку рѣчъ, да противъ Француске неће војевати, па једне ноћи биће пуштенъ, да побегне, изъ Вандеје довати ће се Бретање, а одатле нисъ далеко Енглеска. Па кадъ се у Лондону сигурно намести, писаће вама, те ћу вамъ пасошъ извадити, и онда можете и ви у Лондонъ отићи“.

„Сутра“, узвикне Хелена „дакле сутра ће мой отацъ на путъ!“

„Само несмемо ни мало времена губити“.

„Мой отацъ незна ништа о томъ“.

„Ви му одма явите“.

„Заръ јоштъ ово вече?“

„Јоштъ ово вече“.

„Али како ћу, кадъ је већъ доцканъ?“

„Ето вамъ грађанска билета, а и я ћу васъ пратити“.

„Имате право. Дайте ми је“.

Я јој предамъ билету и она је мете у недра.

„Дайте ми садъ вашу руку“.

Пружимъ јој руку, и тако поћемо сокакомъ даље Кадъ до оногъ места доћемо, гдѣ смо се јоће састали застане она и рекне: „Чекай ме ту“.

Я се поклонимъ и останемъ, а она уђе у једанъ стари хотелъ; после четвртъ сата врати се натрагъ. „Аидете самономъ“, рекне ми „мой отацъ желио би васъ видити, да вамъ благодари“. И съ тимъ ме узме подъ руку. Кадъ до врата доћемо, извуче ћлючъ изъ цепа, отвори врата, и одведе ме на други спратъ, гдѣ на једнимъ собнимъ вратима особитимъ начиномъ куцне. На ово отворе се врата, и једанъ човекъ око 50. година промоли главу. Био је обученъ као радникъ, и чинио се да ради вине и говезки посао. Но по првимъ речма, кое проговори, могао се познати да је велики господинъ и аристократа. „Господине!“ рекне ми овай човекъ, кадъ смо у собу ушли, „самъ васъ је Богъ къ нама послao, и я васъ сматрамъ као његовогъ вѣстника. Ел' истина, да ми можете и да ми ћете животъ избавити?“ Я му приповедимъ све. Кажемъ му да је генералъ Марсо обећао, да га сутра са собомъ као секретара поведе и да ништа више одъ њега не тражи, до заклетве да неће никадъ са страномъ војскомъ противъ Француске војевати. „Я се овде вами на то заклинамъ одъ свега срдца, а сутра ћу се њему новово заклети“.

„Хвала вамъ съ моје и његове стране“.

„Но кадъ ће полазити генералъ Марсо?“

„Сутра“ одговоримъ му я.

„Оћу ли јоштъ вечерасъ къ њему отићи?“

„Ако имате волю, болѣ је вечерасъ; онъ ће васъ ради примити“. Отацъ и кћи погледе једно у друго.

„Я мислимъ, отацъ“ рекне Хелена „да неће съ горегъ бити, ако вечерасъ тамо одете“.

„Добро али како ћу кадъ немамъ грађанске билете“.

„Ето вамъ мое, узмите, проговоримъ я.«

„А како ћете ви после?“

„За мене је лако, а самъ свуда познатъ“.

„Гдѣ седи генералъ Марсо?“

„У универзитетскомъ сокаку № 40. кодъ своје сестре“.

„Оћете ли ме ви къ њему одвести?“

„На сваки начинъ, јеръ треба после господичну вашу кћер ћатрагъ да одведемъ, кадъ ви кодъ генерала останете“.

„Како ћу вамъ за толику доброту благодарити?“

„Да ми оставите да и вашу кћер јоштъ избавимъ“.

„Я вамъ се у свему подпуно повјравамъ“. И затимъ узме шеширъ у руке и погаси свеће. Ми се спустимо низъ степене према месечини, коя је крозъ прозоре ходника светила. На капији узме онъ свою кћер подъ руку; а я самъ на 10. корака за њима ишао. За неколико минута доспѣмо до куће генералове. Тада имъ сеја приближимъ.

„То је добаръ знакъ“ рекнемъ; „изволте садъ горе, а я ћу овдѣ господичну чекати“.

„Јоштъ једнпутъ хвала вамъ, и съ Богомъ“, одговори отацъ њинъ и пружи ми руку. „Безикъ мой нема довољно речи, да изрази, шта за васъ у овомъ тренутку осећамъ. Но надамъ се да ће Богъ кадгодъ дати, да вамъ мою благодарностъ дѣломъ покажемъ“.

На то му ништа не одговоримъ, но само стиснемъ му руку. Онъ уђе у кућу а за њимъ и његова кћи; но на измаку притисне ми и она руку. Не прођу ни десетъ минута, а она опетъ изиђе. „Како је?“ запитамъ я.

„Вашъ приятель Марсо заиста је вреданъ да вашъ буде приятель, јеръ је ваљанъ човекъ. Видио је да би я рада била, да се до полазка њивогъ одъ отца не раздвајемъ, и садъ ми његова сестра спрема креветъ у својој соби. Сутра до мрака отацъ ће мой бити сасвимъ у сигурности; сутра — ако мислите, да је благодарностъ једне чувствујуће кћери, којој сте отца ви избавили, вредна да је примите — дођите око десетъ сати увече упознати сокакъ, где је живимъ, и увѣрите се сами, колико самъ вамъ признателна“.

„О, зацѣло ћу доћи. Еш' вамъ јоштъ што рекао, да ми кажете?“

„Онъ вамъ благодари за вашу билету, и моли васъ да ме одма къ њему пустите, да се къ њему вратимъ“.

„Идите даље драга Хелена!“ рекнемъ я, и найпре уватимъ је за руку и метнемъ исту на мое срце. Као и јуче она ми пружи чело и одговори: „Сутра имаћемо више времена“.

Докъ самъ јој мое устне на челу држао, држао самъ на моме срцу притиснуту несамо њину руку, него и груди њине кое су яко одскакале, и само срце њено, кое се чинило да гласно куца. Кадъ се раздвоимо я се вратимъ кући више радостанъ душомъ него икадъ пре. Дај је то одтуда долазило, што самъ знао, да самъ добро и благородно дѣло учинио? Или је узрокъ томе било ово драматично створенje, кое самъ већ почeo страсно волети? Незнамъ да је самъ ту воћь спавао или буданъ био. Но толико се добро опоминимъ, да самъ све красоте и милине природне у себи осећао. Ноћи ми се учини година, а данъ се одужи као вѣчност. Хтео самъ и силомъ време напредъ да терамъ, и да га опетъ задржимъ, да неби ни једанъ тренутакъ одъ живота изгубио, кој ми је у овакој слости јоштъ остало. Идуће вече био самъ у деветъ сати већъ у ономъ познатомъ сокаку, и чекао самъ на уговореномъ mestu. Нис прошло ни по сата, а я Хе-

лену угледамъ гдѣ са стране долази. Чимъ до мене дође, обави ми руке око врата, и проговори: „Избављање! Отацъ ми је садъ сасвимъ избављање! И ви сте његовъ избавитељ! О, да знате како васъ любимъ и волимъ!“ Четрнаестъ дана после овогъ састанка добије Хелена писмо, у комъ јој сеjavља, да јој је отацъ срећно у Енглеску дошао. Другогъ дана затимъ донесемъ јој пасошъ, кој самъ преко приятеля извадио да и она иде. Кадъ га у руке узе, полете јој сузе, погледа ме жалостно и проговори: „Заръ ви мене тако волете?“ „Волимъ васъ већ ма одъ мoga живота“, одговоримъ я, „но вашемъ самъ отцу дао моју поштену речь, да ћу васъ избавити и къ њему послати, па ту речь морамъ пре свега одржати“.

„Онда знайте да је моја речь немогу одржати“, рекне ми она. „Ако сте ви тако тврди, да мене можете пустити да идемъ, я самъ толико слаба, да се одъ васъ немогу растати“. Я је загрлимъ и полюбимъ, и она по несрени у Паризу остане.

(продужение слѣдује)

М а л е п р и ч е .

(Вѣшта крађа) — Изъ француске вароши Тулузавајлају новине слѣдујући догађај изъ когъ се види, да удаљене француске провинције вису у вѣштини крађе далеко иза Париза натрагъ остали: Једна богато обучена госпожа дошла је на сјајномъ интову предъ једну помодарску трговину, и уђе унутра, да пазари. Госпожа је покуповала много фини ствари, даде себи рачунъ направити, и понуди првогъ у дућану калфу, да съ њомъ иде на интову њиной кући, где ће му њинъ касиръ рачунъ исплатити. Калфа сједне съ госпојомъ у интовъ; кола одједе и стану предъ једно градно здание. Госпожа уђе съ калфомъ у једну велику салу, где ји прими једанъ озбиљногъ и достојногъ изгледа човекъ. „Свршиле съ овимъ господиномъ посао“, рекне госпожа овомъ човеку, — затимъ оде наполѣ и за неколико тренутака одтутњи она на интову. Кадъ је калфа позадују био самъ са онимъ човекомъ, кој га је одъ главе до пете пазљиво мерио и проматрао, досади му се найпосле, и онъ рекне ономъ господину нестрпљиво: „Я молимъ за новце“. — „Шта?“ — Я молимъ да ми исплатите штофове, шалове, мараме, свилу, и т. д. — „Будите ви безъ бриге, я ћу за то добаръ стояти“. — „За шта ћете добаръ стояти?“ — „За ваше оздрављење; будите само на миру“. Сирома калфа мислио је, да има послана са кућевнимъ настаникомъ отиљне госпое, а онъ је у самой ствари стајао предъ лѣкаромъ тамошњегъ заведења за луде. Госпожа је сирћа, пре него што је отишла у болту, да пазари, говорила томе лѣкару, да ће му довести свога млађегъ брата, кој је лудъ и кој себи уображава, да је онъ калфа некакве помодарске трговине, па у лудилу своме све једнако иште новаца за продате шалове и штофове и проче. Лѣкаръ пакъ са своеј стране мислио је, да има предъ собомъ лудогъ човека, и хтео је съ њиме као съ таквимъ и да поступа. Калфа је искао, да му се исплати рачунъ, а лѣкаръ му је понудио већ је спремљену за њега собу међу другима с'умашедшима. Младић је разлути и развиче, и то лѣкара јоштъ већма утврди у томе, да је онъ заиста лудъ. Већ је хтео лѣкаръ да употреби насиљна средства и да га одведе у ладно купатило; кадъ најдаваште заиште

сирома калфа перо и артио, да пише своме господару, да овай по њега дође. Љкарь му донесе артие писмо буде написано; после једно по сата дође заиста господар ће свога калфу ослободи. О младој госпоји пак ће небиша ниједи више ни трага ни гласа; она је по свој прилици ово време употребила на то, да из љубави умакне.

Разне новости.

Пре неког ће времена явили смо ми у овом листу по другим новинама разпространо астрономско извјештаје да ће 1. Јуна ове год. (13. Јун. по рим. кал.) ударити једна комета о нашу земљу, и да ће 3. Јун. света т. е. наша земља пропасти. О томе нијемо даљи ништа хтели јављати, јер и друге стране новине мало а многе нимало више о томе говориле. Као што се по новинама примјчава, у Француској највећма су се уплашили. Бечке новине „Преса“ од јануара 19. ов. месеца доноси о томе следећуће: „у целој Француској, па и у самом просветеном Паризу разпространо је то увјerenje да ће 1. Јуна света или бОљ рећи само наша земља ударити се с једном кометом и пропасти. Има људи, који су сбог њега што се крај свету приближује и свой тестамент начинили, немислећи ни мало ко ће га по томе тестаменту наследити, када онда не-би ни кога у животу било. Та чудновата шала не само да је у Паризу него и у целој Француској одвећи озбиљно код свију примјчава; и ми смо се зачудили када смо у француским новинама „Монитору ди-калавадо“ читали писмо једног бив. морепловца, који својим сограђанима утешително извјештаје да је она комета, која се могла с њом земљом ударити, јошт 21. Декември прошле године у Америци над земљу земљу Панамом показала, и никакве штете нисе учинила. Ова комета показује се у 292. године једанпут. Последњи пут она се видела 1556. године, и по томе требало би да се 1848. године показала. — Све што се до сада говорило и писало о овој пропasti земље, по већој части узима се код разборити људи за шалу и измењавају астрологе и оне који то вјерују и од њега се плаше. Енглески јављачи који су највећти, ништа о томе не говоре. Едан је од најбољих астролога француски казао је да неће ударити та планета и да неће пропасти света; када га је други астролог опомену да не говори тако када нисе увјерен, одговори је он једно досетљиво: „на сваки начин је волим да казати да неће пропасти света, јер ако не пропадне, онда ће сви људи казати да сам је погодио и ви ће те који кажете да неће пропасти, бити измењени; ако пак пропадне света, онда нема да казати да сам је слагао, а ви да сте имали право.“

Напредак у Америци.

О чудноватој броји напредованју североамеричких сјединjenih држава најясније сведоче она извјештаја, који при свршетку сваке године управитељи појединих држава званично обнародују о станову земље поверене њима. Таково извјештаје губернатора државе Њујорка изишло је прошле године, из љубави се види, да је само ова једна држава која је год. 1800 имала само 588.603, год. 1825. 1,616.458 а 1845. 2,604.495 житеља, на свршетку 1855. год. већ имала 3,466.212 житеља. Вред-

ност имања њијовога, састојећег се из љубави, мајора или сеоских добара, марве, земљаљског оружја и справа, зграда за фабрике, машина у овим фабрикама, сирови производи, и фабриката преценјена је на 2203,010.609 долара или талира сребрни. Они имају свега 5077 цркви, које цркве заједно са оним што је црквено имање вреде 27,769.328 долара. У тим црквама има 2,141.159 седишта, а за свако, плаћа онай који на њему седи на годину нешто у новцу. Само у овој једној држави Њујорку излазило је 1855. год. 559 разних новина и повремени списаки, које све скупа имале су око 2,000.000 препнумеранта. — Войска ове једине државе имала је 335.000 уписаног војника, који су сви на 70 регимента, 28 бригада и 8 дивизиона подељени; али од њихове наоружане и пописане народне војске само је 18500 људи под љубавима, који су униформирани и службу војничку чине, остали су код љубави свога љубави и само у случају нужде позивају се под љубавима. Школа основни и вишији јавни и приватни учебни заведенија свакога рода имала је иста држава свега 11.883; у војнику учило се те исте године ученика мушких и женских пола 951.932 имајући од једног до 21 године узраста. На ове школе потрошила је држава Њујорк 1855. год. 3,521.942 долара, и то на плату учитеља 2,306.941 долар, а на остале потребе школске 1,215.001 долар. Када је ово људство чита и размишља, мора признати, да они који мисле да је нова света у младој Америци стару Европу у образованости с њом претежи, ово је говоре без једнога основа и да то потврђује да је развитак човеческог рода још и сада једнако са сунцем од југа према западу највећи, по овим штатистичним датцима и доказима добија велику вероватност.

Мрвице.

— Едан парох је говорио је таково слово, да су сви из љубави изашли, а само је једна стара жена плачући остала. Пароху се чинило да она за то плаче, што јој се његово слово допада, и упита је што плаче? „Ахъ зашто плачеш питате ме, одговори баба, а сама дала сина на науке да буде парох, па ако буде такав као што си ти, онда на што сама толике новце потрошила!“

— Доктор је једне морске лађе, који је све болести са морском водом лечио, падне у море, матроз је када га види повише „утопи се наш је доктор у својој лекарији!“

— Едан путник приповеда да нема прилажнји жељи од Саксонкиње. Оне, вели не само што се не стиде код љубави радити и што су добре кућанице, него и у театар је када дођу оне непрестано плету.

— Едан шегрт броја је једном 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. неколико пута, майстору се досади и упита га, шта то број „Ахъ шта бројим питате ме — бројим, колико има злија жена у нашој кући „на колико има“ упита майстор је. „Седам са майсторицом одговори шегрт“. Майстор се најути и стане га туђи „Не, не“ викне шегрт молећи, шест ћео сама рећи, без майсторице!“

— У Бостону у Америци био је поодавна један тако леп јунак да му је власт забранила у цркву долазити; јер када он је у цркву дође, све жене, и девојке окану се богомолји и гледе у њега.

— Ђданъ спаја пође у шетњу и у путу сртне једногъ старогъ шумара и запита га када иде? Шумаръ му одговори, да иде доктору; јер је нешто слабъ. Кадъ се спаја изъ шетњи врати, сртне се опеть са шумаромъ, и упита га, ели му дао докторъ лекъ. „Е, одговори шумаръ, я га сртено на капији градской, а онъ сто пута гори одъ мене изгледа, па зато нисамъ га ништа ни питао“.

— Године 1586 пошљ Филипъ II. једногъ младогъ принца кастилискогъ, да папи Сикету V честита ступање на ово достоинство. Папа се нашао увређенъ збогъ тога, што је овако млада посланика Филипъ послao и рекне посланику. „Заръ Филипъ тако оскуђева у людима, те ми је послao човека, кој јоште ни бrade нема“ „Кадъ би мой краљ знао, рекне принцъ, да честь достоинства у бради лежи, онъ би вамъ послao јарца а не благородника као што самъ я“.

— Ибикусъ славни поета пође у шуму прошетати се, гдје га аидуци убију. Кадъ су га они убити хтели, видио је онъ једно ато ждралова гдје надъ њимъ лети, и звао је у помоћь. После краткогъ времена дођу аидуци у варошь и угледају једно ато ждралова кое управља у варошь и јаше и подсмејавају се рекну „видите ово су они, кое је Ибикусъ у помоћь звао, они иду садъ да яве, да смо га ми убили“. Околостојећи чују то и власти яве, коя зличије повата и осуди.

— Ђданъ господинъ запита просяка одъ чега живи. „Кадъ би ти мене питао одъ чега умиремъ, могао би ти лакше одговорити; „јеръ я умиремъ одъ глади“ одговори просякъ.

О ГЛАСИ.

ПРОДАЈА ДОБАРА.

(1—3) Долеподписани продаје изъ слободне руке свое две куће у једной авлиј зовоме преће кодъ „Грчкогъ Краља и Краљице“, заједно са земљомъ, једну башту, одъ тридесетъ фати ширине, а толико исто и дужине, на два лица, засађену добромъ лозомъ, и облагорођенимъ воћкама у компилуку гг. Шафарика професора, браће Јокића и г. Лазића секретара преч. конзисторије београд.; три плаца у чаршији фишекцијск. на лицу, два по 10 фати лице а по 20 дужине, и трећи 8 фати лице а 25 дужине; једну меану постојећу на Дунаву у Гроцкој съ две магазе, и једну кућу у Смедереву съ две собе и две сараџане съ једнимъ аромъ и баштомъ у Јавској Мали. —

Никола Ж. Райковић
Протокол. Врх. и Касац. Суда.

(4—5) Лаймъ или ленакъ за птице ватати добива се у трговини Алексе Местановића кодъ „тигра“

ДОМАЋЕ НОВОСТИ

Подъ б. ов. м. Вл 213 Сл 104 изиша је височайша уредба о томе, како треба поступати при наплаћивању за извозну живу стоку.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Китайско правителство забранило је својимъ поданицима да нетргују више са Енглезима. Кои преступи ту забрану биће смрћу казнєње.

— Руски министер иностраније у једной ноти јавио је енглескомъ правителству да између Русије и Персије никакавъ тайни уговоръ непостоји. Енглеско правителство зачудило се овогу услужности рускогъ министра.

— Руска царица (мати царева) писала је краљу великомъ и савјетовала да гледа да се поравна са Наполеономъ и да се Француској приближи. Краљ је благодарјо на томе савјету са особитимъ чувствама. А је-ли се повести за Францускомъ или неће ниси ништа ни споменуо.

(Швајц.) У Наенбургу бое се револуције одъ стране краљеваца; официрско савјетованје државо је; и све су страже удвоене.

(Паризъ) Уговоръ је између Персије и Енглеске подписанъ и миръ је утврђенъ.

— На данъ кадъ је револуција 1848. год. почела (12. феб.) примјетиле су се по парискимъ улицама неке мале побуње; сбогъ чега је много виши позатворано. Само су једне новине „Сјекљ“ славиле тај републикански данъ, и нису изашле тога дана.

Продаваће се:

Правителствени дућани у бив. кући гг. браће Петронијевића даваће лицитандо и то 4. 5. и 6. марта на три године подъ кирпо.

Началничество Окр. Крушевачкогъ продаваће добра Миленка Говедаровића, Јеремије Гавриловића и Милете Марковића изъ Купаца 7. 8. и 9. марта.

Управитељство вар. Београда продаје је једанъ плацъ поч. Стоиће Јовановића пандура овд. 7. 8. и 9. марта.

Меана правителствена у Страгарима 16. марта даваће се лицитандо до Митрова дана 1858. год. подъ аренду.

Началн. Окр. Крагујевач. продаваће добра поч. Ивана Мимића изъ Трешњевице 4. 5. и 6. марта.

Началн. Окр. Алексинач. продаваће добра презадуженогъ Димитрија Миялковића изъ Јагодине 18. 19. и 20. марта.

Началн. Окр. Подринск. продаваће добра поч. Матије Василјвића изъ Крупња 5. 6. и 7. марта.

Управитељство вар. Београда продаје заедничку кућу поч. Петра и Косте Караколића овд. 28. 29. и 30. марта.

Јавна благодарност.

Господинъ Мајоръ Миша Анастасијевић поредъ сјајногъ спремана о предстојећој удаљби своје кћери, поредъ великогъ трошка на сјајномъ балу учинјеногъ, као и удомљеню неки сиротни ћировица издржавању више сиротније семејства, и убоги ученика; — пријателјивши се постомъ и молитвомъ за свето причащеније, и исповедивши се надлежномъ свомъ пароху, обдарио је истогъ при исповједи съ 25 # цес. дуката, на ту цјельь, да себи крстъ направи.

— Кое му као великому штедроподателю и почитателю вере и закона, овимъ јавио благодарије подписані парохъ, жељећи одъ Бога крѣпостъ здравља; и дуги животъ, вѣму и вѣговoj побожнjoj семејству.

Милошъ Сушићъ.

Степишића су отворена:

При Суду вар. Београда надъ мас. поч. Ђорђа Поповића папуџије до 28. овогъ мес.

При Суду Окр. Крагујевачкогъ надъ масомъ поч. Николе Сридека 4. марта